

Lietuvos baidarių ir kanojų irklavimo federacijos apeliacinė komisija

2019 m. vasario 28 d.

Lietuvos baidarių ir kanojų irklavimo federacijos apeliacinė komisija (toliau tekste – Komisija), **vadovaudamasi** Lietuvos baidarių ir kanojų irklavimo federacijos (toliau tekste – LBKIF arba Federacija) įstatų 23 straipsnio 3 dalies 1 papunkčiu, nustatančiu, kad Komisija prižiūri, kad visi Federacijos valdymo organų priimami sprendimai atitiktų šiuos įstatus, neprieštarautų Konferencijos, Vykdomojo komiteto sprendimams ir kitiems Federacijos dokumentams, ir 3 papunkčiu, nustatančiu, kad Komisija teikia pastabas Konferencijai, Vykdomajam komitetui, jei priimami sprendimai neatitinka Federacijos įstatų, taisyklių, nuostatų bei kitų Federacijos teisės norminių aktų;

atsižvelgdama į:

LBKIF įstatuose nurodytus Federacijos veiklos tikslus,

į 2018 metais vykusias teises procedūras dėl skirtingo atrankos taisyklių aiškinimo Federacijoje,

siekdama užtikrinti, kad Federacijos valdymo organų priimti sprendimai atitiktų Federacijos įstatus,

siekdama užkirsti kelią atsirasti naujiems ginčams,

išnagrinėjusi Federacijos Vykdomojo komiteto (toliau tekste – VK) 2019-01-23 posėdžio protokolą, toliau tekste – Protokolas, ir posėdyje nagrinėtus bei patvirtintus sprendimus,

balsavimo elektroniniu būdu nusprendė pateikti Federacijos Vykdomajam komitetui šias pastabas:

1. Protokole nurodyta, kad VK nario A. Lanko prašymu, remiantis viešosios teisės normomis, buvo patikrinta kiek VK narių gali būti šališki priiminėjant sprendimus tos dienos posėdyje, ir šališkumą pripažino 7 dalyvavusieji. Atsižvelgus į tai, kad visiems nusišalinus būtų nebelikę kvorumo posėdyje, nutarta niekam nusišalinti.
2. Atkreipiame dėmesį, kad Federacijos veikla patenka į viešosios teisės reguliavimo sferą, nes pagal Viešųjų ir privačiųjų interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo, toliau – Įstatymas, 2 str. 1 dalį asmenimis, dirbančiais valstybinėje tarnyboje, yra ir asmenys, dirbantys asociacijose, kurios gauna lėšų iš Lietuvos valstybės ar savivaldybių biudžetų ir fondų, ir turintys administravimo įgaliojimus. Kadangi Federacija reikšmingą finansavimo dalį gauna iš valstybės, tai Federacijoje dirbantys ir administravimo įgaliojimus turintys asmenys, turėtų laikytis šio Įstatymo reikalavimų. Administravimo įgaliojimus Federacijoje turi Generalinis sekretorius, tačiau galimai Įstatymas taikytinas ir kitiems sutartis su Federacija pasirašiusiems ir Federacijoje įgaliojimus turintiems asmenims. Tai reiškia, kad LBKIF turėtų ieškoti būdų kaip tinkamai įgyvendinti minėto Įstatymo nuostatas, įskaitant ir veiksmingus būdus nusišalinti svarstant klausimus, dėl kurių galimas interesų konfliktas.
3. Įstatymo 23 straipsnyje nustatyta, kad Vyriausioji tarnybinės etikos komisija (VTEK) prižiūri, kaip asmenys vykdo šio įstatymo nuostatas. Tinklapyje www.vtek.lt yra informacija apie asmenis pateikusius privačių interesų deklaracijas ir tokių asmenų gretose yra kitų sporto federacijų vadovų ir asmenų atliekančių pirkimus. Komisija Vykdomajam komitetui rekomenduoja kreiptis į VTEK išaiškinimo kokiems LBKIF darbuotojams ir valdymo organų nariams reikėtų pateikti viešųjų ir privačiųjų interesų deklaracijas.
4. Įstatymo 11 straipsnio 1 dalis nustato, kad „Asmeniui, dirbančiam valstybinėje tarnyboje, draudžiama dalyvauti rengiant, svarstant ar priimant sprendimus arba kitaip paveikti sprendimus, kurie sukelia interesų konfliktą“. O Įstatymo 11 str. 2 dalis reglamentuoja, kad „prieš pradėdant tokio sprendimo rengimo, svarstymo ar priėmimo procedūrą arba pačios procedūros metu asmuo, dirbantis valstybinėje tarnyboje, privalo informuoti savo institucijos

vadovą ar institucijos vadovo įgaliotą atstovą [...] ir asmenis, kurie kartu dalyvauja rengiant, svarstant ar priimant sprendimą, apie esamą interesų konfliktą, pareikšti apie nusišalinimą ir jokia forma nedalyvauti toliau rengiant, svarstant ar priimant sprendimą“. Vyriausiosios tarnybinės etikos komisija, toliau – VTEK, savo tinklapyje yra pateikusi tokią nusišalinimo tvarką:

- a) papildyti privačių interesų deklaraciją (EDS priemonėmis, privačių interesų deklaracijos priedas ID001A), nurodant interesų konfliktą keliančias aplinkybes;
- b) apie interesų konfliktą pranešti tiesioginiam vadovui ir kitiems sprendimo rengimo, svarstymo, priėmimo ar kito klausimo sprendimo procedūroje dalyvaujantiems asmenims;
- c) nedalyvauti rengiant, svarstant ar priimant sprendimą (ar sprendžiant kitą klausimą), kuris sukelia interesų konfliktą (palikti posėdžių salę, kabinetą ar kitą patalpą, kurioje sprendžiamas interesų konfliktą keliantis klausimas).

5. Apeliacinė komisija siūlo Vykdomajam komitetui susidarius situacijai, kai ne vienas, bet daugiau Komiteto narių yra šališki arba patiria interesų konfliktą, priimant sprendimus remtis VTEK rekomendacija, skirta savivaldybės taryboms. Tais atvejais, kai dėl šališkumo gali nebelikti kvorumo ir taip paralyžiuojamas sprendimų priėmimas, VTEK rekomendavo:

5.1. vadovautis įprasta nusišalinimo tvarka ir nusišalinti sprendimu suinteresuotiems savivaldybės tarybos nariams, kai jų yra mažiau nei pusė.

5.2. Kai sprendimas yra susijęs su daugumos savivaldybės tarybos narių privačiais interesais, sprendimas (jeigu tai įmanoma) turėtų būti išskaidomas į dalis, dėl kiekvienos dalies balsuojama atskirai, o tarybos narys privalo nusišalinti nuo tos sprendimo dalies, kuria yra suinteresuotas.

5.3. Kai tokio sprendimo neįmanoma išskaidyti į dalis, o sprendimas yra susijęs su dauguma savivaldybės tarybos narių privačiais interesais ir jiems nusišalinus sprendimą priimti būtų neįmanoma, tarybos nariai balsų dauguma gali nuspręsti dalyvauti tolesnėje procedūroje ir klausimą spręsti iš esmės.

6. Manytina, kad VTEK nurodyta nusišalinimo tvarka kolegialiam organe (savivaldybės taryboje) taikytina ir Federacijos kolegialiam organui - Vykdomajam komitetui, ką patvirtina ir Protokole užfiksuotas VK sprendimas nusišalinti motyvuojant tuo, kad nusišalinus 7 nariams neliks kvorumo. Problema ta, kad šiuo atveju nebuvo laikytasi visos VTEK nurodomos tvarkos ir nebuvo taikyta kita VTEK nurodyta taisyklė, t. y. taisyklė sprendimą skaidyti į dalis ir dėl kiekvienos dalies balsuoti atskirai.

7. Protokole nenurodyta dėl kurių sprendimų (darbotvarkės klausimų) kiekvienas iš VK narių pareiškė esąs šališkas ir kokių aplinkybių pagrindu nariui kyla interesų konfliktas, o nesant tokių duomenų negali būti tinkamai išspręsti nusišalinimo klausimai. Iš Protokolo matyti, kad VK posėdžio darbotvarkę sudarė 14 klausimų, t. y. turėjo būti priimta mažiausiai 14 sprendimų. Kai kurie sprendimai buvo susiję tik su vienu valdymo organu (VK, Gen. Sekretoriumi ar prezidentu) ar tik viena irklavimo disciplina (sprintas, slalomas, kanupolas) arba konkrečiais asmenimis ar pareigomis (komandų vadovai, vyr. teisėjai, sprinto teisėjai, vykstantys į seminarą, jaunių treneris). Šiuo atveju visi 7 VK nariai, laikantys save šališkais, tikriausiai nebuvo šališki dėl visų 14 darbotvarkės klausimų (priimamų sprendimų), todėl rekomenduojame VK posėdžių protokoluose visada nurodyti dėl kurių sprendimų (darbotvarkės klausimų) kiekvienas iš narių pareiškė esąs šališkas ir dėl kokių aplinkybių kyla interesų konfliktas.

8. Priimant sudėtinius sprendimus, kuriuose galimas šališkumas, siūlytume juos skaidyti į atskiras dalis ir dėl kiekvienos balsuoti atskirai. Nurodžius konkrečias nario šališkumo aplinkybės paaiškėja, kuria sprendimo dalimi narys yra asmeniškai suinteresuotas ir dėl kurios sprendimo dalies kyla viešų ir privačių interesų konfliktas. Sudėtinio sprendimo pavyzdžiu galėtų būti VK 19-01-23 posėdyje priimtas sprendimas dėl šešto darbotvarkės klausimo (sprinto dokumentų tvirtinimas), kai atskirai

patvirtinti varžybų kalendorių ir nuostatai, o atrankos taisyklės patvirtintos kitu balsavimu. Sprendimas šeštu darbotvarkės klausimu, esant reikalui, gali būti skaidomas ir į smulkesnes sprendimo dalis. Pavyzdžiui, Protokole užfiksuotas sprendimas, kad K-4 500 V įgula, laimėjusi 2019 m. Lietuvos čempionate, iškovoja teisę startuoti pasaulio čempionate Vengrijoje. Taigi, VK priimami sprendimai gali būti skaidomi pagal valčių klases, rungtis, sportininkų amžių, lytį ir kitus objektyvius kriterijus, taip pašalinant daugumos VK narių šališkumą ir išsaugant kvorumą sprendimų priėmimui.

9. VTEK, aiškindama nusišalinimo tvarką, kuri, kaip minėta, yra aktuali Federacijos vadovams, savo tinklapyje yra nurodžiusi aktualią teisminę praktiką, kurioje pacituota Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2011 m. lapkričio 28 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A261-3154/2011: „Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo pažeidimo kvalifikavimui pakanka nustatyti, jog priimant sprendimą pareiškėjas nepasielgė taip, kad nekiltų abejonių, jog egzistuoja toks konfliktas. Todėl nėra reikšminga ar priimtas sprendimas yra naudingas jo sutuoktinės giminaičiams, kadangi net ir nenaudingas sprendimas artimam asmeniui gali sukelti interesų konfliktą. Konfliktą kelią asmens, dirbančio valstybės tarnyboje, galimas šališkumas priimant sprendimus, jo teigiamas ar neigiamas nusistatymas. Todėl valstybės tarnautojas priimdamas sprendimus **privalo vengti net šališkumo regimybės**. Toks teisės aiškinimas grindžiamas Įstatymo 1 straipsnyje įtvirtinta šio įstatymo paskirtimi, kuria siekiama įtvirtinti priimamų sprendimų nešališkumą.“

10. Dėl aukščiau minėtų aplinkybių ir argumentų Federacijai aktuali ir Administracinių bylų teisenos įstatymo 90 straipsnyje įtvirtinta nuostata, kad skundžiamas teisės aktas (ar jo dalis) turi būti panaikintas, jeigu jis yra neteisėtas dėl to, kad jį priimant buvo pažeistos pagrindinės procedūros, ypač taisyklės, turėjusios užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą ir sprendimo pagrįstumą.

11. Atkreipiame VK dėmesį ir į balsavimą 2019-01-23 posėdyje dėl K-4 500 V atrankos taisyklių. Nuo priimto sprendimo priklauso keturių Lietuvos sportininkų galimas patekimas į Olimpiadą. Tokių ilgalaikės pasekmės tiek individualiam sportininkui, tiek sporto šakai galinčių turėti sprendimų procedūros turi būti ypatingai skaidrios ir kvalifikuotos. To reikalauja LBKIF įstatų 2 straipsnio 1 dalies 3 papunktis: užtikrinti skaidrų ir kvalifikuotą BKI sporto rinktinių sudarymą, rengimą ir dalyvavimą nacionalinėse ir tarptautinėse regatose.

12. Komisija, atkreipdama dėmesį į nusišalinimo klausimo problemą, tuo pačiu atkreipia dėmesį ir į sprendimo dėl atrankos taisyklių priėmimo procedūras, kuriose nustatyti atitinkami VK ir Trenerių tarybos veiksmai:

- a. Federacijos įstatų 19 str. 2 dalies 7 punktas nustato, kad VK tvirtina nacionalinių rinktinių sudarymo kriterijus ir sprendžia kitus su tuo susijusius klausimus.
- b. Federacijos Trenerių tarybos, toliau – Taryba, darbo reglamento 6 punktas nustato, kad „Tarybos uždavinys organizuoti, koordinuoti ir valdyti trenerių veiklą rengiant sportininkus Olimpinėms žaidynėms, įvairaus amžiaus pasaulio ir Europos čempionatams, užtikrinti federacijos programos „Tokyo 2020“ įgyvendinimą“.
- c. Tarybos darbo reglamento 7 punktas nurodo Tarybos funkcijas, kurias ji vykdo įgyvendindama Reglamento 6 punkte nurodytą užduotį, t. y. Taryba teikia siūlymus Vykdomajam komitetui dėl rinktinių vyr. trenerių kandidatūros, rengia įvairių amžiaus grupių rinktinių kriterijus ir sudaro rinktinių projektus, rengia atrankos sistemą (kriterijus) įvairių amžiaus grupių sportininkų dalyvavimui Europos ir pasaulio čempionatuose, bei tarptautinėse varžybose, dalyvauja rinktinės įgulų komplektavime (dviviečių ir keturviečių valčių klasėse) (Tarybos reglamento 7.1, 7.5, 7.7 – 7.8 papunkčiai).

13. VK 2019-01-23 posėdyje sprendė atrankos taisyklių tvirtinimo klausimus neturėdama Tarybos sprendimo, kuris turi būti išdėstytas protokole, ką numato Tarybos darbo reglamento 14 punktas. Atskiros Tarybos narių nuomonės neturėtų būti vertinamos kaip Tarybos sprendimas ir

VK atitinkamus klausimus turėtų svarstyti tik turėdama pagal Federacijos teisės aktus parengtus Tarybos sprendimus išdėstyti Tarybos protokole.

14. Atkreipiame dėmesį, kad susidariusi situacija, kai tame pačiame VK posėdyje netinkamai sprendžiamas nusišalinimo klausimas ir sprendimas dėl atrankos priimamas nesant tinkamai Trenerių taryboje užbaigtos atrankos taisyklių parengimo procedūros, gali būti vertinama kaip pagrindinių sprendimo procedūrų pažeidimas. Komisija savo 2018-07-20 sprendime pažymėjo, kad LBKIF dar neturi ilgametės patirties vykdant atrankas į vyrų keturvietės olimpinę rungtį, tuo pačiu nėra ir ilgametės šio proceso administravimo praktikos. Pateikdama šias pastabas Komisija siekia atkreipti Federacijos atsakingų institucijų dėmesį į tinkamą pagrindinių procedūrų laikymosi svarbą. Atrankos taisyklės tvirtinamos kiekvienais metais ir kasmet būna kartojamos tos pačios administravimo procedūros, todėl, įgyvendinus tinkamą administravimo praktiką, būtų užkirstas kelias kilti ginčams, kurių sprendimas irklavimo sezonui jau įpusėjus yra komplikuoatas.

15. Atkreiptinas dėmesys, kad 2019-01-23 VK posėdyje patvirtintuose Generalinio sekretoriaus pareiginiuose nuostatuose bei Prezidento pareiginiuose nuostatuose yra kvalifikacinių reikalavimų (abiejų nuostatų 4 p.), kurie nenumatyti Federacijos aukštesnės galios teisės akte – įstatuose, o Vykdomajam komitetui įstatai nesuteikia teisės nustatyti tokius reikalavimus. Minėti nuostatai numato tokią Generalinio sekretoriaus ir Prezidento kompetenciją, kokios nenumato Federacijos įstatai (pvz. Generalinio sekretoriaus pareiginių nuostatų 12 p., 27 p., 47 p. ir Prezidento pareiginių nuostatų 13 p., 14 p., 18 p., 19 p., 26 p.,). Komisija siūlo parengti atitinkamus minėtų nuostatų pakeitimus.

16. Atkreiptinas dėmesys, kad 2019-01-23 VK posėdyje patvirtinto VK darbo reglamento 45 punkte nustatyta šio reglamento pakeitimo tvarka prieštarauja Federacijos įstatuose nustatyti VK sprendimų priėmimo tvarkai. Komisija siūlo parengti minėto VK darbo reglamento punkto pakeitimus.

17. Atkreiptinas dėmesys, kad 2019-01-23 VK posėdyje 13-tu darbotvarkės klausimu protokole neužfiksuotas VK balsavimas dėl neleidimo vienam iš kandidatų dalyvauti Lietuvos jaunučių rinktinės trenerio rinkimuose, o užfiksuotas generalinio sekretoriaus pasiūlymas nepagrįstas jokia Federacijos teisės akto nuostata. Be to, sprendžiant šį klausimą dėl jau aukščiau minėtų argumentų taip pat turėjo būti gautas Trenerių tarybos protokolas (sprendimas), nes pagal Federacijos įstatų 19 str. 2 d. 8 p. VK tvirtina nacionalinių rinktinių trenerius, o pagal Trenerių tarybos darbo reglamento 7 punktą Taryba teikia Vykdomajam komitetui siūlymus dėl rinktinių vyr. trenerio kandidatūros.

Komisija, remdamasi tuo kas išdėstyta ir vadovaudamasi Federacijos įstatų 24 str. 3 d. 1 p. ir 3 p., nusprendė:

1. Šias pastabas išsiųsti el. paštu visiems Vykdomojo komiteto nariams ir Trenerių tarybos nariams.
2. Informuoti apie šias pastabas artimiausią Federacijos konferenciją (narius), pateikiant konferencijai tas pastabas, kurios tebebus aktualios jos sušaukimo dieną.

Priedai: 1. Apeliacinės komisijos balsavimo elektroniniu būdu protokolas.

2. Ištrauka iš VTEK nurodomos aktualios teisminės praktikos.

Komisijos pirmininkas

Saulius Svaldenis

Nariai

Nijolė Goštautaitė Midttun

Remigijus Gustas

Priedas Nr. 1

Lietuvos baidarių ir kanojų irklavimo federacijos apeliacinė komisijos balsavimo protokolas

2019 m. vasario 28 d.

Lietuvos baidarių ir kanojų irklavimo federacijos apeliacinė komisija (toliau tekste – Komisija), susidedanti iš komisijos pirmininko Sauliaus Svaldenio, narių - Nijolės Goštautaitės Midttun ir Remigijaus Gusto, elektroniniu paštu 2019-02-26 – 2019-02-28 balsavo dėl Komisijos pastabų Vykdomajam komitetui patvirtinimo.

Balsavimo rezultatai:

1. „Už“ visas pastabas balsavo 2 Komisijos nariai.
2. „Už“ dalies pastabų patvirtinimą balsavo 1 Komisijos narys.
3. „Prieš“ likusios dalies pastabų patvirtinimą balsavo 1 Komisijos narys.

Balsų dauguma **nuspręsta**: patvirtinti visas Komisijos pastabas.

Komisijos pirmininkas

Saulius Svaldenis

Priedas Nr. 2

Ištrauka iš VTEK nurodomos aktualios teisminės praktikos:

Dėl valstybinėje tarnyboje dirbančių asmenų sąvokos

“Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymas nėra nustatęs, kad asmenys, dirbantys valstybės tarnyboje, kuriems taikomas šis įstatymas, privalomai turėtų viešojo administravimo įgaliojimus. Valstybės politikai, pareigūnai, tarnautojai ir kiti asmenys, išvardinti įstatymo 2 str. 1 d turi atlikti valdžios atstovo funkcijas arba turėti administravimo įgaliojimus. Pareiškėjas turi administravimo įgaliojimus, valdo ir yra atsakingas už valstybės patikėto turto ir finansinių išteklių panaudojimą, nustato darbuotojų etatus, sudaro darbo sutartis, institucijos vardu pasirašo dokumentus - t.y. turi plačius administravimo įgaliojimus ir patenka į asmenų, dirbančių valstybinėje tarnyboje ratą.”

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2007 m. gegužės 21 d. nutartis administracinėje byloje Nr. Nr. A4-516/2007.